

Vertinimo sistema ir vertinimo galimybės Lietuvoje

dr. Ana Stankaitienė
Finansų ministerijos ES Sanglaudos politikos
ir struktūrinės paramos koordinavimo
departamento direktorė

Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Sanglaudos fondas

Pranešimo tikslas ir struktūra

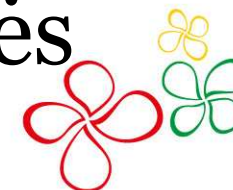

Pranešimo tikslas - pristatyti vertinimo sistemą ir vertinimo galimybes Lietuvoje

Pranešimo struktūra:

- Vertinimo tradicija Lietuvoje ir nacionalinės vertinimo priemonės
- ES struktūrinės paramos vertinimo sistema Lietuvoje
- ES struktūrinės paramos vertinimo galimybių stiprinimo veikla Lietuvoje

Nacionalinės vertinimo priemonės

Priemonė	Institucija	Tikslas	Pastabos
Moksliniai (taikomieji) tyrimai	Ministerijos, įstaigos prie ministerijų	Priklausomai nuo tyrimo pobūdžio	<ul style="list-style-type: none"> • Išorinis • Dažnai atlieka mokslo institucijos
Sprendimų poveikio vertinimas	Valstybės institucijos, įstaigos	Įvertinti sprendimo pasekmes ir alternatyvas	<ul style="list-style-type: none"> • Vidaus • Reglamentuotas
Strateginių veiklos planų ir biudžeto programų vertinimas	LRVK, Finansų ministerija, asignavimų valdytojai	Vertinti programų tikslingumą, įgyvendinimą, finansinius aspektus	<ul style="list-style-type: none"> • Vidaus ir išorinis • Santykinai naujas elementas

ES struktūrinės paramos vertinimo sistema

- Reglamentuota vertinimo funkcija
- Įdiegtas vertinimo planavimas
- Sukurta institucinė sistema, tačiau nepakankami žmogiškieji ištekliai
- Augančios vertinimo apimtys, bet ribota pasiūla;
- Dėmesys vertinimo rezultatų sklaidai ir naudojimui
- Kryptinga vertinimo galimybių stiprinimo veikla

Vertinimo vizija 2007–2013 m.

- ES reglamentų reikalavimus ir **nacionalinius** vertinimo **poreikius atitinkantys** vertinimo **rezultatai**,
- **naudojami** visuose Strategijos ir veiksmų programų įgyvendinimo etapuose **kaip** svarbi **sprendimų priėmimo** proceso **dalis**,
- kad būtų **tobulinama** Strategija ir veiksmų programos bei jų valdymas ir užtikrinama ES struktūrinės paramos pridėtinė vertė.

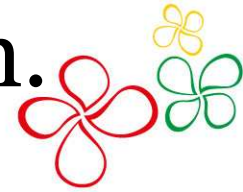
Vertinimo planavimas 2007-2013 m.

- Centralizuotas (FM, VKG)
- ES struktūrinės paramos vertinimo planas (Strategija):
 - 1 uždavinys: organizuoti ir atlikti vertinimus, naudoti jų rezultatus,
 - 2 uždavinys: stiprinti vertinimo galimybes.
- Metiniai vertinimo planai (konkretūs vertinimo ir vertinimo galimybių stiprinimo projektai)

Institucinė sistema 2007-2013 m.

- Finansų ministerija (Koordinuojančioji institucija):
 - koordinuoja vertinimo funkcijos įgyvendinimą,
 - vykdo vertinimo galimybių stiprinimo veiklą;
- Ministerijos ir (arba) kitos valstybės institucijos
 - atlieka vertinimus, susijusius su konkrečių veiksmų programų prioritetų ir (ar) priemonių įgyvendinimu.
- Vertinimo koordinavimo grupė

Žmogiškieji ištekliai

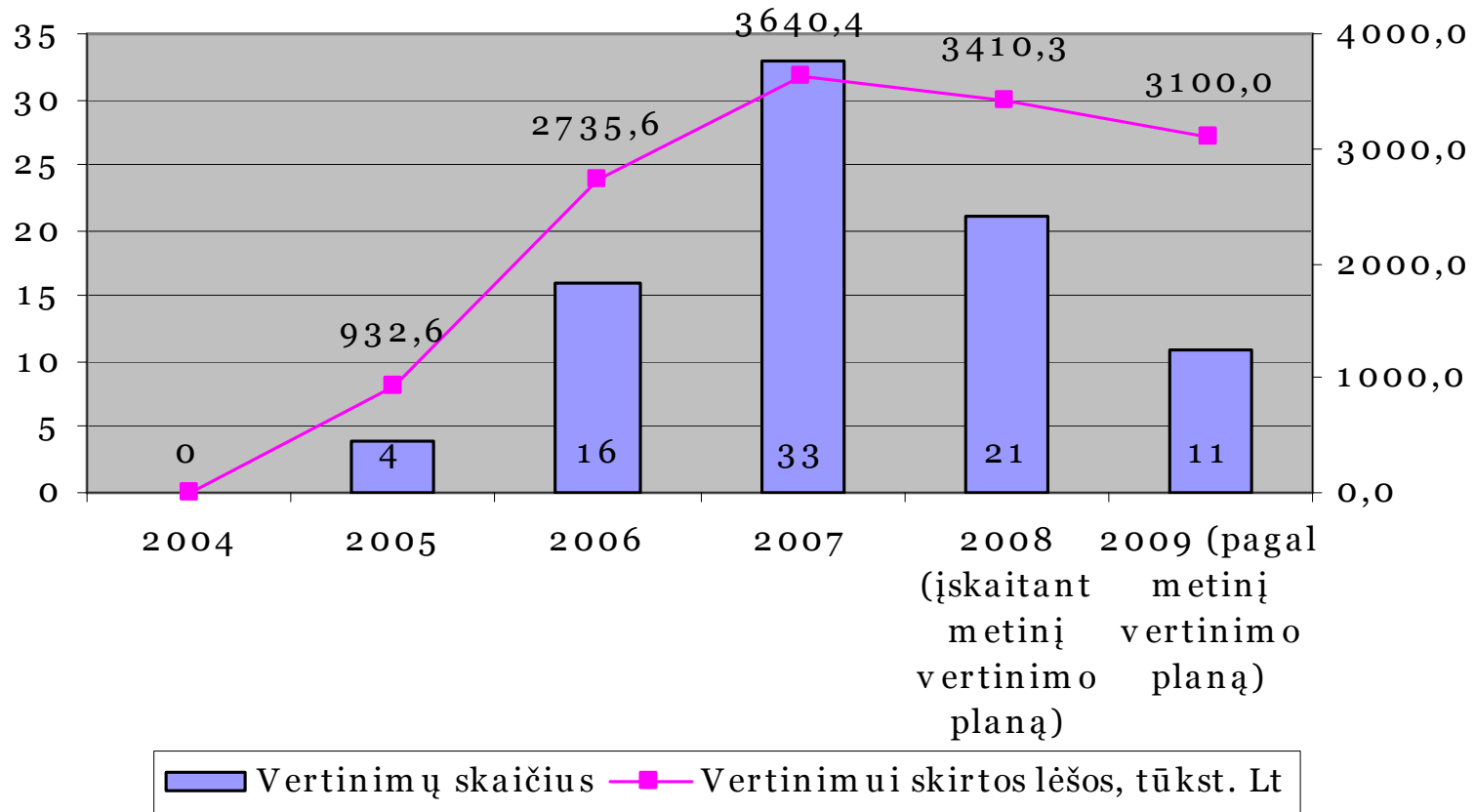

- 2004–2006 m. problema – nepakankami žmogiškieji ištekliai.
 - 2007–2013 m. reikalavimas – institucijoje ne mažiau kaip 1 darbuotojas, atsakingas už ES struktūrinės paramos vertinimą.
 - Vertinimo padaliniai:
 - Finansų ministerijoje – Vertinimo skyrius nuo 2006 m. (nuo 2008 m. - 6 darbuotojai);
 - Švietimo ir mokslo ministerijoje - Stebėsenos ir vertinimo poskyris.
 - kitose institucijose - tik pavieniai darbuotojai (VKG nariai)
- Išliekančios problemos:
- **Vertinimas – tik viena iš atliekamų funkcijų:** didelis einamųjų darbų krūvis, mažas dėmesys vertinimui;
 - **Darbuotojų kaita -** sukauptos patirties tęstinumo problema;
 - **Ribotos** vertinimo **kvalifikacijos kėlimo galimybės** Lietuvoje – FM vertinimo galimybių stiprinimo iniciatyvos.

Vertinimo apimtys

Vertinimų skaičiaus ir lėšų poreikio dinamika

Vertinimo finansavimas

Periodas	Finansavimas		
	Lt	EUR	% nuo visos paramos
2004–2006	~8,5 mln.	~2,46 mln.	0,20%
2007–2013	38,15 mln.	11,05 mln.	0,16%

Vertinimo pasiūla

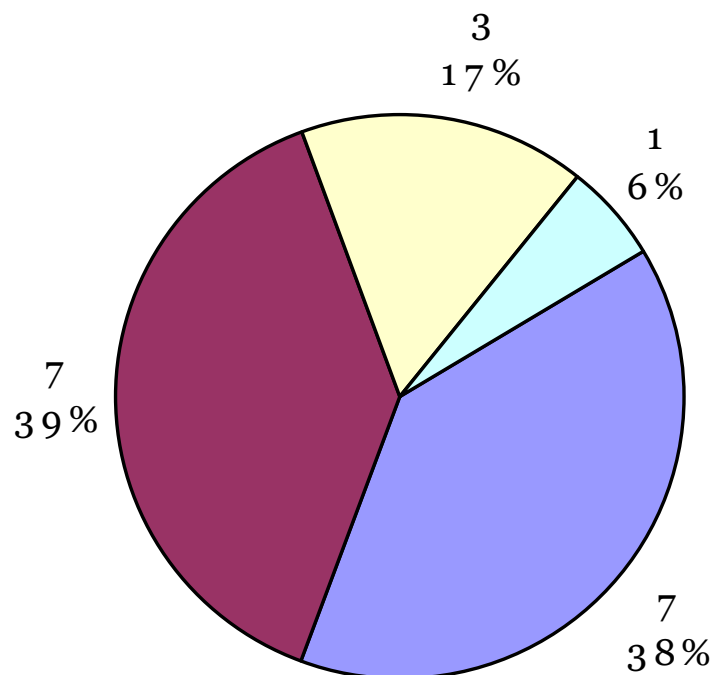

- Iki 2008 m. – išorinė (vertinimo paslaugos perkamos).
 - ~20 paslaugų teikėjų atliko vertinimus ir kitus tyrimus (daugiausia vietos, komerciniai subjektai, nedalyvauja akademinės institucijos)
 - 2007-2013 m. planuojami vidaus vertinimai (Finansų ministerijoje).
- Išliekančios problemos:
- **Maža konkurencija:** vidutiniškai 3 pasiūlymai (bet pasitaiko ir 1 pasiūlymas);
 - **Neįvairi rinka:** nedalyvauja akademinės institucijos, paslaugų tiekėjai iš užsienio;
 - **Kokybė:** ne visuomet pakankama.

Vertinimo pasiūla: paslaugų teikėjai

Vertinimo paslaugų teikėjai pagal tipą

■ Viešoji įstaiga

■ Uždaroji akcinė bendrovė

■ Valstybinis universitetas, valstybės mokslo institutas, kita valstybės mokslo įstaiga

■ Ribotos atsakomybės bendrija (angl. LLP)

Vertinimo rezultatų sklaida

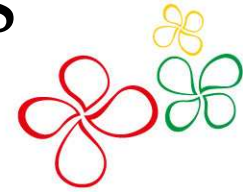
2004–2006 m.

- nėra formalių reikalavimų vertinimo rezultatų viešinimui, bet organizuojami pristatymo renginiai;
- mažas sprendimų priėmėjų, socialinių-ekonominių partnerių, visuomenės suinteresuotumas

2007–2013 m.

- vertinimo viešinimas ir detaliau reglamentuotas;
- už vertinimą atsakingai institucijai nustatyta prievolė:
 - organizuoti vertinimo rezultatų pristatymą;
 - vertinimo ataskaitą paskelbti internete (www.esparama.lt).

Vertinimo rezultatų naudojimas

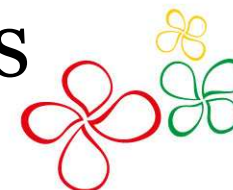

- Iki šiol:
 - Dažniau – intervencijų planavimui ir atsiskaitymui
 - Rečiau – ES struktūrinės paramos įgyvendinimo problemų ir jų priežasčių analizei.
- Apklausa: ~70% vertinimo rekomendacijų įgyvendinama.
- 2007–2013 m.: rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną

Veiksniai, įtakoje vertinimų rezultatų naudą ir naudojimą:

- Vertinimas atskaitomybės tikslais;
- Vertinimo ataskaitų kokybė – ne visuomet patenkinanti;
- Vertinimo rezultatų nesavalaikiškumas ;
- Didelis atsakingų darbuotojų darbo krūvis;
- Mažas sprendimų priėmėjų dėmesys

Aktualūs klausimai ir problemas

Vertinimo paklausos pusėje

- Vertinimo gebėjimų institucijose stiprinimas ir tęstinumas
- Vidaus vertinimo gebėjimų kūrimas
- Vertinimų rezultatų naudojimas

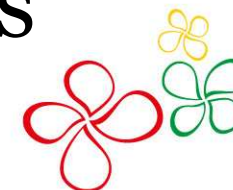
Vertinimo pasiūlos pusėje

- Vertinimo paslaugų rinkos plėtros, įvairovės skatinimas
- Vertinimo veiklos profesionalizacija ir aukštos kokybės vertinimai

Viešosios administracijos ir visuomenės lygyje

- Vertinimų rezultatų naudojimas
- Bendros vertinimo kultūros viešojoje administracijoje formavimasis

Vertinimo galimybių stiprinimas

2004-2008 m. (projektas ir pavienės iniciatyvos)

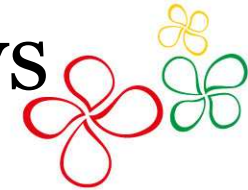
- Valstybės tarnautojų ir potencialių vertintojų mokymai
- Vertinimo konferencijos (2005 m., 2007 m.)
- Metodinių dokumentų rengimas;
- Vertinimo informacijos sklaida (leidiniai, www.esparama.lt)

2008 m. projektas:

- Parengta **galimybių studija ir priemonių planas**
- Valstybės tarnautojų **mokymai** (40 akademinų val.)
- **Pažintiniai vizitai**
- **Metodiniai dokumentai:**
 - ES struktūrinės paramos vertinimo metodų gairės
 - ES struktūrinės paramos vertinimo projekto rengimo ir įgyvendinimo gairės
 - Pasiūlymai dėl vertinimo projekto biudžeto nustatymo
- **Konferencija** “ES struktūrinės paramos vertinimas: siekiant kokybės ir rezultatų naudojimo”

Vertinimo galimybių stiprinimas

2007-2013 m. – 4 lygiai ir 4 kryptys

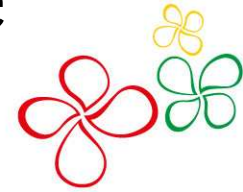

Vertinimo galimybių lygis	Vertinimo galimybių stiprinimo priemonės
Asmeninis	Mokymai, pažintiniai vizitai, apsikeitimo patirtimi renginiai, metodinė medžiaga
Institucinis	Vertinimo funkcijos reglamentavimas Žmogiškųjų išteklių paskyrimas vertinimo funkcijai įgyvendinti
Tarpinstitucinis	Bendradarbiavimas VKG formate Vertinimo ataskaitų ir kitų vertinimo klausimų aptarimai
Visuomenės	Vertinimo sklaidos priemonės Bendradarbiavimas su aukštųjų mokyklų studentais ir dėstytojais, nepriklausomais vertintojais

Pagal galimybių studiją numatytos 4 kryptys:

1. Geresnio vertinimo rezultatų naudojimo skatinimas
2. Vertinimų kokybės didinimas
3. Žmogiškųjų išteklių stiprinimas
4. Paskatos pasiūlos pusei

Vertinimas Lietuvos viešojoje administracijoje

Ačiū už dėmesį

Daugiau informacijos:

- ES struktūrinės paramos vertinimo 2004-2006 metų programavimo laikotarpiu apžvalga
- www.esparama.lt (BPD įgyvendinimo vertinimas ir ES struktūrinės paramos vertinimas)
- a.stankaitiene@finmin.lt